

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพของชุมชนและศักยภาพในด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และศึกษาแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาที่มีการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั้งที่มีลักษณะด้านธรรมชาติและด้านวัฒนธรรม รวมทั้งสิ้น 800 ชุด

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 41-50 ปีมากที่สุด การศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ด้านครอบครัวส่วนใหญ่จะมีสถานภาพสมรส มีสมาชิกในครอบครัวอยู่ระหว่าง 4-6 คนมากที่สุด ส่วนใหญ่เป็นคนท้องถิ่นโดยกำเนิด ด้านสภาพเศรษฐกิจส่วนใหญ่มีการประกอบอาชีพด้านเกษตรกร มีรายได้และรายจ่ายของครัวเรือนต่อเดือนอยู่ระหว่าง 5,001-10,000 บาทมากที่สุด ส่วนใหญ่จะไม่เป็นสมาชิกขององค์กรใดองค์กรหนึ่ง สำหรับการทดสอบความรู้ความเข้าใจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้น มีค่าเฉลี่ย 8 คะแนนจากคะแนนเต็ม 10 คะแนน สำหรับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.07 ซึ่งอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมน้อย โดยมีระดับการมีส่วนร่วมในด้านต่างๆสามารถเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้แก่ ด้านการได้รับประโยชน์ ด้านการปฏิบัติ ด้านการตัดสินใจและด้านการติดตามและประเมินผล ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา รายได้ รายจ่าย การเป็นสมาชิกองค์กร และความรู้ความเข้าใจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 สำหรับแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดองค์กรชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภายในชุมชนอย่างเป็นทางการ เพื่อที่จะได้สร้างความเข้มแข็งขององค์กรตนเองแล้วการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆก็จะตามมา

Abstract

This research aims to investigate characteristics and potentials of ecotourism in selected communities, analyse factors related to people's participation and also explore how to develop local tourism in ecologically friendly way. Survey data were collected from 800 people who live in Songkhla Lake Basin.

It was found that most of the samples were female, aged 41-50 years old, attained primary and lower level of education. Most of them were married with 4-6 children and were local people. With respect to socioeconomic characteristics, the majority were agriculturists with income and expenditure from 5,001 to 10,000 baht. Most of them have not participated in any associations. The results also showed that their average of knowledge in ecotourism was 8 out of 10. People's participation was in a low level in all categories. Finally, the result from one-way ANOVA test proved that people's participation in ecotourism management varied significantly according to gender, education level, income, expenditure, association membership, and knowledge in ecotourism.

Some suggestions for policy implementation focus on people's participation. Local and government organisations should encourage and support local people in being part of any associations or establishing local organisations for ecotourism. This helps strengthen community cohesion and local development.